

MARIAN MALARZ

ur. 1922; Skoki

Miejsce i czas wydarzeń	Puławy, PRL
Słowa kluczowe	projekt Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów, PRL, Puławy, budowa Zakładów Azotowych w Puławach, rozbudowa Puław, ulica Polna, ulica Krańcowa, budowa bloków mieszkalnych, chuligaństwo

Azoty zmieniły Puławy

Jak przyjechałem do Puław [w 1957 roku], to był tylko jeden blok wybudowany przez IUNG [Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa], więcej bloków nie było. Były domki jednorodzinne, romantycznie [to] wyglądało, na ulicy Polnej czy na Krańcowej, te domki ogrodzone płotem z drzewa, dużo było sadów. Potem, jak przybywali ludzie z racji Azotów, powstawały bloki jeden po drugim. I to zmieniło kompletnie wygląd Puław. Zniknęły te domki romantyczne, a wyłaniały się bloki mieszkalne, na przykład całe osiedla, na Wróblewskiego, Niemcewicza, to są takie jakby koszary. Ludzie są zamknięci jak w klatkach. Nie ma tego oddechu, jakim cieszyli się ludzie, którzy mieszkali w domkach prywatnych. Żałowałem tych domków. Widziałem te bloki, które są bardzo smutne. I smutne było życie ludzi w tych domkach. Ale z drugiej strony musiałem to akceptować, bo wiedziałem, że to jest konieczność. Przecież ludzie nie mogą pod niebem mieszkać.

Ludzie, [którzy] przybywali do Puław, to był już element inny [w porównaniu do] rdzennych Puławiaków. Ci ludzie już nie krępowali się jakąś opinią, bo na przykład dużo ze wsi przybyło. We wsi ludzie wszyscy [są] znajomi i muszą jakoś podporządkować się tym zwyczajom, które są na wsi, jeden o drugim wie wszystko, a tutaj, gdy przybyli nowi ludzie, z różnych terenów, ci ludzie nie mieli jeszcze takiego wejścia, nie przyjęli się do Puław. Stąd też były różne nadużycia, różni ludzie przyjeżdżali z obciążeniami, było dużo chuliganów, potem narkotyki przyszły, bo w tym większym zbiorowisku oni poczuli się, że są niezależni od żadnej opinii.

Znałem jednego pana, który pracował w instytucie, powiedział, że taka fabryka ujemnie wpłynie na Puławy, na klimat puławski. I że Puławy przestaną być Puławami takimi, jakim były.

Data i miejsce nagrania	2006-03-09, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"